

Σχολιασμός για το βιβλίο : «A m e r i k a» του Νικ. Βαβδινούδη – εκδόσεις

«Πηγή»

«Είμαστε οι κούφιοι άνθρωποι

Οι βαλσαμωμένοι άνθρωποι....

Οι στεγνές φωνές μας όταν ψιθυρίζουμε μαζί

είναι ήσυχες και ανόητες σαν άνεμος σε ξερό χορτάρι

ή πόδια ποντικών σε σπασμένο γυαλί στο ξερό μας κελάρι.....

Χείλη που θα φιλούσαν

κάνουν προσευχές σε τσακισμένες πέτρες.....

Αυτός είναι ο τρόπος που τελειώνει ο κόσμος

Όχι μ' έναν πάταγο αλλά μ' έναν λυγμό.»

Με εναρκτήριο λάκτισμα το ναυσιπλοϊκό στρατήγημα του T.S. Eliot «Οι κούφιοι άνθρωποι», ο Νικ. Βαβδινούδης δράττεται του μίτου της ιστορίας της οικογένειας του ήρωα και με την αμεσότητα της γραφής του μας ταξιδεύει στο πολυδαίδαλο Μήλο, που εμφανίζεται άλλοτε με την κόκκινη λαχταριστή φλούδα ως δόλωμα για την Σταχτοπούτα και άλλοτε με το σκουλήκι χορτάτο να προβάλλει απειλητικά κάνοντας παρέα στους κακούς του παραμυθιού. Η πόλη αυτή είναι στην ουσία η πρωταγωνίστρια, με την ιστορία να βρithει κομπάρσων. Άλλωστε ποια ιστορία κτίζεται χωρίς αυτούς;

Η μαμά Μαρία, μια γυναίκα με ιδιαίτερη γευστική προτίμηση στις κονσέρβες σαρδέλας Πορτογαλίας, όπως και η ίδια, σαρδέλα μικρή σε κονσερβοκούτι εν όψει ενός ωκεανού, μιάς ζωής που δεν άγγιξε ποτέ καθώς πέρασε στριμωγμένη στην κονσέρβα της ελπίδας και της προσμονής, οι οποίες όμως αλέστηκαν απρόθυμα μεν, καθ'ολοκληρία δε στον μύλο του χρόνου. Πολέμησε τις δυσκολίες αλλά αφού δεν έγινε ποτέ η ίδια η γοργόνα του παραμυθιού, στέγνωσε και κάθε τι ζωντανό γύρω της. Καθώς οι προσδοκίες της περνώντας τον ωκεανό σαν φύκια που μόλις τα έβγαλαν έξω από το νερό άλλαξαν και έγιναν ένας σωρός βρώμικα κουρέλια, η ραπτομηχανή της μαζί με αυτά γάζωσε κάθε χαρά που θα μπορούσε να προσφέρει, κάθε χαμόγελο, κάθε χάνι, κάθε κουβέντα που θα άνοιγε το δρόμο της επικοινωνίας. Έραβε ρούχα, ξήλωνε όνειρα, προσδοκίες, θέλω, επιβεβαιώσεις. Πηνελόπη σε μια ανύπαρκτη Ιθάκη, με τις σιωπές της επικίνδυνα εκκωφαντικές.

Ο Steve, ο πατέρας της οικογένειας για τον οποίο το πέρασμα του Ατλαντικού δυστυχώς δεν τον ξύπνησε στο όνειρο που επιζητούσε αλλά τον προσγείωσε κάθιδρο

σε έναν εφιάλτη που δεν είχε τέλος, να πιέζεται από μία καθημερινότητα που δεν του ανήκε. Και άλλαξε. Τροποιήθηκε. Ως άλλος Πρωτέας προσπάθησε να μεταβληθεί και να μπει σε ένα καλούπι που άλλοτε δεν του έφθανε και άλλοτε του περίσσευε. Τα σημεία συρραφής δεν αντιστάθηκαν και μεταλλάχθηκαν σε λόγια άστοχα, σκέψεις και κινήσεις άτοπες και ξένες προς αυτόν, που μετά, βίαια σε κάθε επαναλαμβανόμενη διαμάχη με την γυναίκα του, τα ανακαλούσε και τα απέσυρε από το πεδίο μάχης τους, αφού έχει καταφέρει να τιθασεύσει τον λόξυγγα, σημάδι εναρκτηρίου λακτίσματος αγωνίας, ανασφάλειας και εσωτερικού άγχους που εμφανιζόταν μόνον στις διαμάχες με εκείνη. Αφήνει ανομολόγητους μισοτελειωμένους κύκλους που ενίοτε τους εξαργυρώνει στο παζάρι των πρόσκαιρων ευκαιριών, με συνέπειες που δεν τις υπολόγιζε.

Κόρες που έρχονται ως επισφράγισμα μιάς συμβατικής ζωής ψάχνουν με κάθε μέσο και κάθε τίμημα τον δικό τους Ιάσωνα για να ξεφύγουν από το άντρο της οικογενειακής φυλακής – και ας τις προδώσει μετά. Ένας γιός που αφίκνεται ως ύστατο αποκούμπι των ελπίδων τους, για το τρόπαιο της επιτυχίας και ένα διαγενειακό τραύμα να ορίζει τις μεταγενέστερες κινήσεις όλων τους. Το αρχαιοελληνικό τετράπτυχο άτις – ύβρις – νέμεσις – τίσις δεν συντάσσεται πάντα με τους κανόνες της συμπαντικής νομοτέλειας των ηρώων που έχουν μεταβληθεί πιά σε κομπάρσους. Άνθρωποι από όλα τα μήκη και πλάτη, ανέστιοι Αμερικανοί κυνηγούν μετά μανίας την επιβεβαίωση, θυσία στην χρηματοδότηση της υπηκοότητας και της αναγνώρισης. Γερουσιαστές σε στύση, Αμερικανοί πρόεδροι σε αναζήτηση παραλήπτη, κλεπταποδόχοι σε επιθυμία ανεύρεσης νομίμου θάρρους, ζιγκολό στην δική τους εκδοχή ευτυχίας, ήρωες και αντιήρωες, καταδότες, καλλονές στον πλειστηριασμό, μεγάλα χέρια με λιλιπούτειες συνειδήσεις, αφεντικά και μέλη της μαφίας – επίσημης κι όχι, άνθρωποι σε υπηρεσία δικαίωσης του είδους. Αυτοί και άλλοι περισσότεροι είναι οι ήρωες του Νικ. Βαβδινούδη.

« Κάποιοι ημιπαράνομοι στην ζωή, όλοι εντελώς παράνομοι στο αφιλόξενα περιρρέον αμερικάνικο όνειρο ..... με την εγγύτητα της εξουσίας και την σιγουριά της ατιμωρησίας.»

Ο συγγραφέας κατάφερε να ανασκάψει και να χαρτογραφήσει την αίγλη και την μιζέρια της Αμερικανικής κοινωνίας, μέσω του κατόπτρου της μετανάστευσης. Δεν παρατηρεί απλώς τους ήρωες τους την ώρα που τρώνε, περπατάνε, βρίζονται, μηχανοραφούν ή κάνουν έρωτα. Αναζητά τις καταπιεσμένες επιθυμίες, τις τύψεις και τα ανομολόγητα μυστικά τους, την λογική που νικά το ζώδες ένστικτο (ή και το αντίθετο), την ανθρώπινη αλλοτρίωση, την αναμενόμενη κατάρρευση του αμερικανικού ονείρου που είναι κτισμένο πάνω σε σαθρά θεμέλια και που τόσο εύκολα μετατρέπεται σε εφιάλτη, την παραφροσύνη του. Μια ιστορία προδοσίας, διαψεύσεων και ματαιώσεων, μια ιστορία που ξεσκεπάζει τα ανελέητα παιχνίδια των μυστικών υπηρεσιών, του υποκόσμου αλλά και του μικρόκοσμου που ζει ο καθένας, με τις επιλογές του.

Με πρωτοπρόσωπη απλή και άμεση γραφή, η οποία δημιουργεί εγγύτητα, γεμάτη ρεαλισμό αποτελεί μία διεισδυτική και κριτική ματιά στα όσα καθόρισαν και καθορίζουν τη ζωή της ηπείρου όπου «όλα μπορούν να γίνουν». Η ρηχότητα των σχέσεων θα φέρει στην επιφάνεια την ματαιότητα των προσωπικών επιλογών. Και όταν η αστυνομική πλοκή φθάνει θεωρητικά σε αδιέξοδο, η ακροτελεύτια φράση της παραγράφου, του κεφαλαίου ή της εξιστόρισης εξακοντίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη, αφήνοντας τον πλήρη από κλιμάκωση, εύρωστα και ευφάνταστα ελληνικά εικονοπλαστικής γραφής και αναγνωστική ευχαρίστηση.

Επιπλέον, το όλο κείμενο διανθίζεται από σημειολογικές υπενθυμίσεις όπως όροι, πίνακες διάσημων ζωγράφων, ιστορικές λεπτομέρειες, κοινωνική ορολογία, σημαντικές προσωπικότητες, αποσπάσματα αρχαίων τραγωδιών, ακόμη και κομμάτια του Ευαγγελίου προσφέροντας μία ζωντανή προσέγγιση του κειμένου.

«Η ιστορία μου μακρόσυρτη, αναβλητική και κυκλοδίκωκτη, γεμάτη από τον ηρωισμό της παραίτησης και τον εγωισμό της επιβίωσης.»

Ένα βιβλίο για όσους αγαπούν τη δράση, την πλοκή, την ωραία γραφή. Ένα βιβλίο για τα καθρεφτάκια των ιθαγενών που μεταλλάσσονται σε παραμορφωτικά κάτοπτρα όταν γίνεται αλόγιστη χρήση, για τους είλωτες της συνήθειας, για τις επιλεγμένες ειρκτές. Για τους ασφυκτικά παραφουσκωμένους κουμπαράδες ενοχών που κυκλοφορούν χωρίς προειδοποιητικές οδοποιητικές σημάνσεις μέσα μας. Για τη συγγνώμη που είναι μια πράξη χωρίς δάνεια και τόκους, χωρίς μέτρα ή αντίμετρα και για την άφεση που δεν σου τη δίνει ποτέ ο αντίπαλος. Ούτε την αναγνώριση. Ακόμη και αν είναι σε θέση να τα εκφράσει, δεν είσαι σε θέση να τα ακούσεις, να τα εκλάβεις ως τέτοια. Σου τα δίνει το είδωλό σου στην πορεία του χρόνου. Εάν προλάβεις.

Ανδρομάχη Καρανίκα – Δημητριάδου
Ιανουάριος 2025

**Σημειώσεις για το βιβλίο : «Α μ ε ρ Ι κ α» του Νικ.
Βαβδινούδη – εκδόσεις «Πηγή»**

Εισαγωγικό αλλά και επίλογος των κεφαλαίων «Οι κούφιοι άνθρωποι» του D. H. Elliot

«Είμαστε οι κούφιοι άνθρωποι

Οι βαλσαμωμένοι άνθρωποι

Σκύβοντας μαζί

Κεφαλοκαύκι γεμισμένο άχυρο. Αλίμονο!

Οι στεγνές φωνές μας όταν ψιθυρίζουμε μαζί

Είναι ήσυχες και ανόητες σαν άνεμος σε ξερό χορτάρι

Ή πόδια ποντικών σε σπασμένο γυαλί στο ξερό μας κελάρι

☞ Σχήμα χωρίς μορφή, σκιά χωρίς χρώμα,

Παραλυμένη δύναμη, χειρονομία χωρίς κίνηση αυτοί που πέρασαν

Με ολόισια μάτια,στου θανάτου το άλλο βασίλειο

Μας θυμούνται αν καθόλου μας θυμούνται

Σαν κούφιους ανθρώπους, σαν βαλσαμωμένους.

☞ Μάτια δεν τολμώ να δω στα όνειρα

Στου θανάτου το ονειρικό βασίλειο

Αυτά δεν εμφανίζονται εκεί : τα μάτια είναι ηλιόφως σε μια σπασμένη κολόνα

Εκεί είναι ένα δέντρο χορεύοντας και φωνές στου ανέμου το τραγούδιμα πιο μακρινές και πιο τελεστικές από ένα μαραμένο αστέρι.

α Ας είμαι όχι πιο κοντά στου θανάτου το ονειρικό βασίλειο

Ας φορέσω επίσης τις μεταμφιέσεις

αρουραίου τρίχωμα, κοράκου δέρμα, κουρελούδες σε έναν αγρό

φερόμενος όπως φέρεται ο άνεμος

όχι πιο κοντά

όχι αυτή την τελική συνάντηση

στου λυκόφως το βασίλειο

α Αυτή είναι η νεκρή χώρα

Αυτή είναι του κάκτου η χώρα

Εδώ τα πέτρινα είδωλα

Σηκώνονται, εδώ λαμβάνουν

Την ικεσία ενός χεριού νεκρού ανθρώπου

Κάτω από το σπίθισμα σβησμένου άστρου

α Αυτό είναι σαν αυτό

Στου θανάτου το άλλο βασίλειο

Ξυπνώντας μόνοι την ώρα που είμαστε

Τρέμοντας με τρυφερότητα

Χείλη που θα φιλούσαν

Κάνουν προσευχές σε τσακισμένες πέτρες

α Αόμματοι αν δεν τα μάτια μας ξαναφανούν

Όπως το αέναο άστρο του πολύφυλλου ρόδου

Στου θανάτου το λυκοφωτικό βασίλειο

Η ελπίδα μόνον των κενών ανθρώπων, των άδειων ανθρώπων

☞ Μεταξύ ιδέα και πραγματικότητας

Μεταξύ κίνησης και δράσης

Πέφτει η σκιά μεταξύ αντίληψης και δημιουργίας

Πέφτει η σκιά η ζωή είναι πολύ μακριά

☞ Μεταξύ πόθου και σπασμού

Μεταξύ δύναμης και ύπαρξης

Μεταξύ ουσίας και πτώσης

Πέφτει η σκιά.

☞ γιατί δική σου είναι η ζωή

Γιατί η ζωή σου είναι δική σου

Δική σου

Αυτός είναι ο τρόπος που τελειώνει ο κόσμος

‘Όχι μ’ έναν πάταγο αλλά μ’ έναν λυγμό.»

☞ λογοπαίγνιο με τα νομίσματα και τα αρχικά των προέδρων των Η.Π.Α.

☞ Ιστορία με παλμό που βιώνει το παρελθόν χωρίς παρελθοντολαγνεία, ζεί το σήμερα αλλά όχι αποκομμένος.

☞ ‘Ηρωας στη διάθεση, πράξη ρεαλιστής στη ζωή

☞ θριαμβικότητα / σκυλεύω το νεκρό / πανόραμα θλιμμένης μοναξιάς, προπύργια του κόσμου / πέρασμα ανάμεσα στο χρόνο και την αιωνιότητα

13 : Χρωστώ μια ιστορία. Είμαι μέρος της. Το να διηγείσαι σημαίνει πως ζεύεις τη μνήμη, χτίζεις αυτό που γνωρίζει την άρνηση, αυτό που ξεχνιέται.... Η ιστορία μου μακρόσυρτη, αναβλητική και κυκλοδίκτη, γεμάτη από τον ηρωισμό της παραίτησης και τον εγωισμό της επιβίωσης.

Σε. 17 : Οι αδικίες της πόλης είναι κρυμμένες στον πηχτό βυθό της. Τώρα πιά ξέρω και εγώ πως στην πόλη μας το δίκιο και η ισχύς δεν

είναι ποτέ πλήρως διαχωρισμένα.... Οι λέξεις τεμπέλιαζαν στη γλώσσα.

Μαρία μητέρα

Σελ. 21 : το βλέμμα της όμως είχε τη γνώση της αποτυχίας και οι κουβέντες της προς εμένα τον φόβο της επανάληψής της... Βυθίζομαι στις αποδράσεις της μνήμης... Κάνω απογραφή της μιζέριας.

Σελ. 51 : Είμαι υπεύθυνος για την ντροπή της. Ήταν στιγμές, όποτε έπεφτε το μάτι της σε κάποιο επίσημο χαρτί με το όνομα μου που οι ώμοι βασιλευαν και τα δόντια συνθηκολογούσαν στην οργή. Τα μάτια όμως πάντα στεγνά. Έλεγε πως έχει αρρώστια που τα ξεραίνει. Έβραζε κομπρέσες χαμομήλι. Τώρα πια ξέρω ότι έλεγε ψέματα. Η αυστηρότητα της είχε κατακτήσει το σπίτι, το κτήριο, τον δρόμο και την γειτονιά. Στέγνωσε για να μας μεγαλώσει. Και στέγνωσε και εμάς. Οι αδελφές μου έφυγαν τρέχοντας. Το ξέχασε το μίσος η απόσταση. Εγώ αποφάσισα να εκδικηθώ. Τα κατάφερα. Αλλά ντρέπομαι, ντρέπομαι....

Σελ. 65 : Η φωνή της έχει πια θυμό και ειρωνεία. Μνησικακία αλλά και παραίτηση. (όταν ο Στιβ χάνει τη δουλειά του αλλά εκκρεμεί το δάνειο).

Σελ. 67 : Από τη μάνα μου πήρα το ταλέντο στη ζωγραφική. Αυτή ζωγράφιζε τόσο καλά στο πρόσωπο της την απαξία.

Σελ. 239 : Τα χρήματα τα έδινα σε Εκείνη. Όλα. Και τότε αγόραζα ένα χαμόγελο κουρασμένο, λίγο στοργικό, μα πιο πολύ θλιμμένο και ντροπιάρικο. Απ' όλα τα κουσούρια της, αυτό είναι που θα με τρώει περισσότερο. Ο φόβος της αποτυχίας και κυρίως η συνειδητοποίησή της.

Steve – πατέρας

Σελ. 88 : Ο γέρος μου φοβήθηκε πως θα ξαναγίνει Steve, πως η γυναίκα του θα τον ξαναντάμωνε με αυτήν την ασυνόδευτη ειρωνεία, την σιωπηλή εχθρότητα, την θολή αποδοκιμασία. .... Θαρρείς και έχει μια ανακωχή με τον θυμό του.

Σελ. 97 :

.... Σχίζω τον φάκελλο με την ανικανότητα που γεννά η ανυπομονησία.

...Ο Steve περπατούσε σιωπηλός όλη την πόλη. Έμενε πιστός στα βήματα, μήπως και απομακρυνθεί από όποια δυστυχία τον τύλιγε στο σπίτι. Έφαχνε αυτήν την ηρεμία που νιώθεις όταν σε περιβάλλει το νερό. Κάποτε, στην αρχή, είχε ανάγκη από μια δυνατή γυναίκα, κάποια που μπορούσε ανελέητα να είναι ο εαυτός της. Η Μαρία έκανε πεσί τον ρόλο. Όμως ποτέ δεν είχε καμία παρόρμηση να κανακέψει έναν άντρα. Προτιμούσε να κανακέψουν την ίδια. Όσο δεν το έπαιρνε τόσο σκλήραινε. Τόσο μισούσε. Αντιμετώπιζε τα άγχη της, τους φόβους της κατάματα. Δίχως κουβέντες περιπτώς, δίχως δάκρυα φανερά σε εμάς τους υπόλοιπους. Αντικατέστησε το γέρο μου με την ραπτομηχανή. Έφτασε να της μιλάει κιόλας. Αν δεν το έκανε, κάτι θα την κατέκλυζε, θα την κατασπάραζε. Ήταν επιρρεπής στον πανικό. Όλοι οι Έλληνες είμαστε.

Σελ. 235 : Ο Steve δεν έγινε κόκκινος την πρώτη φορά που ήταν φτωχός αλλά τη δεύτερη. Από ελπίδα, μάλλον από την έλλειψή της. Για χρόνια, όπως οι περισσότεροι, πίστευε στο Αμερικάνικο Όνειρο, μια ταπεινωτική υπόσχεση, τόσο δυνατή, που σου επιτρέπει να υπομένεις τα πάντα. Στο τέλος κατάλαβε πόσο λίγο διαρκούν τα όνειρα και πως ξυπνάς ιδρωμένος, δίχως ουίσκι στο πλάι να σε βοηθήσει να ξανακοιμηθείς. Ήθελε ίσως να διώξει το θυμό του από την οικογένεια. Είχε χορτάσει πόλεμο μέσα και έξω από το σπίτι.

Η Μαρία δεν βρήκε το δρόμο προς τη Δαμασκό. Από εγωισμό και από μια φοβική προσκόλληση στους αγίους. Καθένας περιγράφει στον εαυτό του μία ζωή που του φαντάζει καλύτερη. Δεν ξέρω τι λόγια έβαζε εκείνη στα αυτιά της. Δεν ξέρω εάν υπήρχαν.

Σελ. 243 : Υπήρχε μία αντίφαση στον Steve, σαν να βρισκόταν υπό διαρκή και μόνιμη αίρεση, της επιθυμίας, της ζωής του της ίδιας. Δεν είναι που τώρα το κατανοώ, αλλά τουλάχιστον το βλέπω. Δεν επιζητούσε τόσο να συμμετέχει στον κόσμο όσο να αποκοπεί από αυτόν. Και ήταν ο ζήλος της συμμετοχής που τόνιζε την επιθυμία, την ανάγκη του ίδιου του αναχωρητισμού. Νομίζω πως κατά βάθος ήθελε να γίνει ο αόρατος άνθρωπος που κανείς δεν θα κατάφερνε να τον κάνει να κινδυνεύσει. Ήταν φριχτά δυστυχής, σαν αυτή η δυνατότητα ζωής, που κυνήγησε ή του προσφέρθηκε, να αποτελούσε τη μεγαλύτερη τιμωρία για κάποιον πρωτοαμαρτωλό, χωρίς όμως τη δυνατότητα του Ελέους από εκείνη ή από εμάς. Τον αναζητούσαμε απόντα και τον περιφρονούσαμε παρόντα. Ήταν ο άνθρωπος που ξόδεψε τα τελευταία του κέρματα να αγοράσει ένα εισιτήριο και όταν ξεκίνησε το τρένο κατάλαβε πως αυτό πήγαινε αλλού.

Σελ. 25 : Στην πρώτη κάθονταν μαργαριτάρια σε ανύπαρκτους λαιμούς. & σελ. 53 : λευκά σκληρά κολάρα σε άμαθους λαιμούς.

Σελ. 27 : Τι κάνει μια γυναίκα ποθητή; Ίσως ο υπαινιγμός της φύσης της. Η αντίφαση ανάμεσα στην ακινησία της πράξης και στην έκρηξη της σκέψης. / ο φόβος της ξενιτιάς, ο τρόμος της αποτυχίας, η έξωση από τον παράδεισο.

Σελ. 31 : από το στόμα βγαίνει μια κακόηχη συγγνώμη / ανυπόχρεος. Ακίνητος στο κρεβάτι σαν μια στιγμιαία δόση απελευθέρωσης στην ψυχή.

∞ θησέας ; Οδυσσέας ή Gulliver ;

∞ Επιθυμία συμμετοχής στο ταξίδι της εξαγνισμένης λήθης / προσφέρω σπονδές εξαπάτησης της ορφάνειας. / βιώνω την ελευθερία μέσα από την σκλαβιά της διήγησης / θηρευτής της επιβίωσης / σιωπηρή συναίνεση στον αφανισμό

Σελ. 36 : Έμεινε με τον χρηματοδότη της υπηκοότητας.

Σελ. 39 : Εικόνα από χορό της Ελληνικής κοινότητας... Δύο φωτογράφοι στην επιφυλακή της ευτυχίας. Τραπεζομάνδηλα ακριβά σε φτηνά τραπέζια. Φαγητό να χορταίνει το μάτι. Μεγάλη πίστα για χορούς κυκλωτικούς. Φωνές σε πόλεμο με μια ορχήστρα. Γέλια και καυχησιές. Καβγάδες και φιλιώματα. Προξενιά και απιστίες. Προαναγγελίες γεννήσεων και θανάτων. Παινέματα στα φανερά, κουτσομπολιά με τις παλάμες στο στόμα. Γυναίκες σε αδιάκοπες δίαιτες. Άντρες σε αδιάκοπο πανηγύρι μιας αόριστης πράσινης επιτυχίας. Πουθενά αλλού η πατρίδα πιο κοντά.

Σελ. 44 Είμαι κατά έναν περίεργο τρόπο, το σύμβολο της συμφωνίας τους. ... το γέλιο είναι το φαγητό των φτωχών, η εκδίκηση των ηλιθίων και η τιμωρία των ανελεύθερων. Αυτό το ανατακτικό μίσος που βλαστημά τη σοβαρότητα και την περηφάνεια.

Σελ. 46 : Ειλικρινείς μέσα στην πλαστότητα τους. Τι διάολο, ζούμε στη χώρα των ελεύθερων και των γενναίων.

Σελ. 50 : Στις αδελφές μου έδωσαν ονόματα ξένα για τις φαμίλιες τους. Σπασμένοι κρίκοι στις αλυσίδες μιας συνέχειας.

Σελ. 52 : Κάποιοι ημιπαράνομοι στην ζωή, όλοι εντελώς παράνομοι στο αφιλόξενα περιρρέον αμερικάνικο όνειρο..... με την εγγύτητα της εξουσίας και την σιγουριά της ατιμωρησίας.

Σελ. 60 : Από τα παιδικά μου χρόνια, δεν έχω πολλές αναμνήσεις εκτός της σιωπής. Ή μάλλον όχι. Θυμάμαι τον θόρυβο της ραπτομηχανής να με ξυπνάει, να με συντροφεύει όλη μέρα και το βράδυ να με βάζει για ύπνο. Ένας πυλοβολισμός που τον ξαναβρήκα στην Iwojima και στην Okinawa.

Σελ. 63 : Ζωγράφος και ελαιοχρωματιστής / εικόνα - φορώντας τη μάσκα της δικαιολογίας

Σελ. 66 : Οι υπόλοιποι συνεχίσαμε να κάνουμε παρέα στη σιωπή

Σελ. 72 : (μάννα) Σε αγαπώ.. Όχι τόσο όσο θα ήθελες. Σε αγαπώ τόσο όσο μπορώ... σελ. 73 : Ήταν ένα αξιολύπητο πλάσμα, αναποφάσιστα αδεξιο. Τότε κατάλαβε πως ό,τι και εάν έκανε, ποτέ δεν θα ήταν αρκετά άνδρας για εκείνη. Σωριάστηκε στο πάτωμα με κλάμα δίχως δάκρυα. Εκείνη του γύρισε την πλάτη. Πήγε στη ραπτομηχανή. Το ξημέρωμα σηκώθηκα για κατούρημα. Την άκουσα να κλαίει. Ακουγόταν σαν σφύριγμα που κάνουν οι σφαίρες στον Ειρηνικό. Αν δεν ντρεπόταν τους γείτονες, είμαι σίγουρος πως θα ούρλιαζε.

Σελ. 75 : όταν με πιάνει απογοήτευση ή μίσος για τους ανθρώπους, σε αυτήν ακουμπώ τα μάτια για να με ημερέψει.

Σελ. 83 : Αισθάνομαι κομπάρσος σε ένα έργο που δεν είναι δικό μου.

Σελ. 85 : Ταιίζω και άλλα κέρματα τον κουμπαρά των ενοχών. Αναμοχλεύω μνήμες. Άλλες τις κατασκευάζω ώστε να αντέξω το παρόν, δένοντας κόμπους στο παρελθόν.

Σελ. 87 : Σκέφτομαι να απελευθερώσω την απόγνωση με κάρο το ουρλιαχτό.

σελ. 90 : Δοκιμάζω να βγάλω την σιωπή από το κρησφύγετό της.

Σελ 92 : Οι Ιρλανδοί ταξιδεύουν με ταχύτητα αστραπής από τον ενθουσιασμό στην απογοήτευση και από την μακαριότητα στην οργή. Είναι η δική μου συνεισφορά στα στερεότυπα μα η μάννα μου δεν ζει για να το μοιραστούμε. Το πρόβλημα με τις προκαταλήψεις είναι πως συχνά έχουν λόγο ύπαρξης..... Αρραβωνιάζομαι το σιχαμερό ύφος της κολακείας.

Σελ. 94 : Ο φτωχός άνθρωπος είναι ο εκφραστής των συμβάντων που τον ξεπερνάνε.

Σελ. 97 :

Οι φράσεις μου ταλαντώνονται στον νόστο και τον φόβο. Διελκύονται από την απελπισία και την προσμονή μιάς ελευθερίας. Η νοσταλγία γεννά τον φόβο και ο φόβος οδηγεί στην νοσταλγία.

Σελ. 99 : Η **αλήθεια** είναι μία πολυτέλεια. Πρέπει να την δίνεις τσιγκούνικα. Εύκολα σώνει».

& σελ. 150 : Η απελπισία παραείναι βαθιά για δάκρυα. «The apple never falls far from the tree». Κάνουν λάθος αυτοί που λένε πως ο χρόνος είναι ο σκληρότερος φονιάς. Η αλήθεια είναι. Η αλήθεια. Γυρνώ πάλι τον χρόνο πίσω στην αλήθεια. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη απογοήτευση από το να ανακαλύπτεις πως οι φίλοι σου και οι γείτονές σου δεν είναι περισσότερο ανέντιμοι από εσένα.

& σελ. 219 Η αλήθεια δεν έχει καμία σημασία. Το μόνο πράγμα που μετρά είναι να επιβάλλεις το δικό σου δίκαιο. Και ακόμη πιο οργασμικό όταν κάνεις του άλλους να πιστεύουν ότι το σκέφτηκαν οι ίδιοι.

Σελ. 100 : Τους σκέφτομαι ακόμη αποσυρμένους από τη μία ζωή, μετέωρους στην άλλη..... Μισώ τον καπιταλισμό μοναχά όταν αυτός αφορά τους άλλους..... Μεσολαβεί μία παύση ηρωϊκής εγκαρτέρησης που θρέφει μια υποτυπώδη αντεπίθεση.

Σελ. 102 : Μα δεν είναι ο πόθος και η αποφασιστικότητα αυτά που δημιουργούν έναν ζωντανό κόσμο ;;;..... Καταλαβαίνω τον έρωτα του γέρου. Το κυνήγι για το τρόπαιο. Το άγχος της αποτυχίας, το άγος της κατάκτησης, τον κάματο της διατήρησης, τον τρόμο της σύγκρισης, τον θάνατο της απομάκρυνσης.

Σελ. 104 γελάνε και οι δύο τσιγκούνικα. .γυρεύοντας απαντήσεις στην μεραρχία των ερωτηματικών του.

Σελ. 110 : Μόνον τα κατακάθια έχουν μείνει πια στο λεξιλογιό μας.

Σελ. 115 : Σε αυτό το σπίτι που τα δάκρυα τα είχαμε για πολυτέλεια. Το μέρος έχει ποτισμένη την μυρωδιά από τα αποφάγια ζωής ενός μοναχικού άνδρα πριν βροντήξει πίσω του την πόρτα στα μούτρα της όποιας ελπίδας.

Κουβαλάω σαν ρυτίδες τους νεκρούς γονείς μου. Είμαι αρκετά έξυπνος για να γράψω ένα βιβλίο για αυτούς. Και αρκετά βλάκας για να γράψω ένα για την αφεντιά μου.

Σελ. 116 : Μα τα όνειρα δεν βγαίνουν ποτέ, ακόμη και εδώ στη χώρα των ονείρων.

Σελ. 145 : Ήταν ρομαντικός, ενθουσιώδης επαναστάτης, με δυσανεξία στο άδικο και την φτώχεια.

Παρουσίες σημειολογίας και αναφοράς στο έργο :

- Σελ. 155 : Mayflower : πλοίο που μετέφερε τους πρώτους αποίκους στον Νέο Κόσμο 1620 /
- Ivy League : ο όρος έχει ως συνδήλωση την ακαδημαϊκή αριστεία, την επιλεκτικότητα της αποδοχής των μελών της και τον κοινωνικό εκλεκτισμό /
- Nigger lover : Υποτιμητικός χαρακτηρισμός για όσους πίστευαν στην εξάλειψη των φυλετικών διακρίσεων. &
- σελ. 174 : Washington crossing the Delaware : διάσημος πίνακας, σημείο αναφοράς για τους Αμερικανούς.
- America First(199).
- Σελ. 294 : Jeremiah Johnson : travelling salesman of hope, avenger of redemption 1881 – 1937.... Η εκδίκηση της λησμονιάς είναι χειρότερη από αυτή της παρουσίας
- Σελ. 307 : ο πίνακας του Edvard Munch 183 – 1944 – διάσημος νορβηγός ζωγράφος με αναφορά στον πίνακά του «Η κραυγή».
- Σημειολογία : κονσέρβες σαρδέλες Πορτογαλίας – όπως η ίδια σαρδέλα μικρή σε κονσερβοκούτι εν όψει ενός ωκεανού, μιάς ζωής που δεν άγγιξε ποτέ. Τον πατέρα τον σκότωσε το ποτό (το φορτηγό με οινοπνευματώδη.
- Σελ. 352 : Ulysses – νόμισμα
- Διάφορα στοιχεία : σελ. 357 : Η Ford άδεια, ξεβρασμένη φάλαινα να με φωνάζει Ισμαήλ & στο τέλος, αποσπάσματα του ευαγγελίου.
-

Σελ. 156 : Darling, σε αυτή την πόλη, όλα πωλούνται και όλα αγοράζονται. Πίνακες, ιδέες, άνθρωποι..... Δείχνει ζηλωτής για έναν σκοπό που πιστεύει πολύ ο ίδιος.

Σελ. 160 : βλέμματα σε διαγωνισμό συμπόνοιας.... Ανατροφοδότηση του εγωισμού της επιβίωσης ή του απεγνωσμένου μίσους για το ότι στο αυτοκίνητο δεν χωρούν πολλοί ναυαγοί.

Σελ. 163 : χαρούμενες φωνές στο ραδιόφωνο ισοσκελίζουν τη δική μας αφωνία.

Σελ. 171 : Η προσφορά ύποπτα γενναιόδωρη.... Σου λέω όση αλήθεια μπορείς να αντέξεις.... Ο Steve έλεγε πάντα πως μία πληγή δεν κλείνει εάν δεν την κάψει το αλάτι.

Σελ. 172 : Πίνει τον καφέ κομπά όπως όλοι οι πολιτισμένοι δήμιοι.

Σελ. 180 : Τον αγαπάς. Τι διάολο αγαπάς Αηη; Τι ξέρουμε εμείς από αγάπη; Μας το έμαθε κανείς;» «Με κάνει και γελώ. Μου έμαθε αυτό που κανείς δεν μας έμαθε στο γαμημένο το σπίτι. Αλήθεια Kim εσύ ξέρεις να γελάς;».... Βοήθεια. Ούτε αυτή την κουβέντα την είχαμε γνωστή.

Σελ. 187 : Σκέφτομαι τι γεύση μπορεί να έχει η ήττα στο στόμα.

Σελ. 195 : Από τότε θαυμάζω τις ικανότητες που ξυπνά το μίσος της απόγνωσης. Τον αναθεματισμένο θόρυβο της ραπτομηχανής τον αποχωριστήκαμε μονάχα για λίγο. Δεν περίμενα πως θα μου έλειπε.

Σελ. 199 : Οι φανατικοί δεν ξέρουν να προσθέτουν, μόνον να αφαιρούν.

Σελ. 200 : Πολεμήσαμε, νικήσαμε, γυρίσαμε στην πατρίδα και πε 'ρα από τενεκέ στο στήθος, τίποτε μεγάλα λόγια και μια κακοπληρωμένη δουλειά, δεν πήραμε τίποτε άλλο. Και βλέπω τώρα κάθε καρυδιάς καρύδι μαύρο, κίτρινο, κόκκινο, πράσινο να τριγυρνάει στην πόλη μου, στη δική μου πόλη λες και του ανήκει..... Πιστεύει πως είναι ένας καλός Αμερικανός, ένας γνήσιος Αμερικανός. Το αγόρασε ακριβά με το αίμα του. Φυσικά στο βάθος ξέρει πως είναι ένας ακόμη μακαρονάς. Και όμως, η πατρίδα του έδωσε το μονοπώλιο της έννομης βίας, το προνόμιο του κυνηγού. Αλλά ένας κυνηγός ποτέ δεν χωνεύει να τους βάζουν οι άλλοι τους κανόνες.

Σελ. 206 : λογοπαίγνιο από τον ταξιτζή μόλις γύρισε από το μέτωπο : Κερασμένο μικρέ. Όταν έπεσε ο κιτρινιάρης στο καράβι του γιού μου γίναν όλα melting pot. & σελ. 209 Α Εγώ δεν είμαι ούτε Έλληνας ούτε Αμερικανός. Δεν κατάφερα να γίνω μπόλικο από κανένα από τούτα. Είμαι, αν προσπαθήσω να σκεφτώ, Νεοϋορκέζος. Μήλο με σκουλήκι στα σωθικά του.

Σελ. 208 : Η γενναιοδωρία που προσφέρουν ανταλλάσσεται με την ευγνωμοσύνη που απαιτούν.

Σελ. 210 : Ω Θεέ μου, γιατί τα πρόβατα να έχουν πάντα την άγνοια της θυσίας σχεδόν ως το μαχαίρι; Στάρλετ – ακούραστη εργάτρια της γλύκας.

Σελ. 212 : Και εγώ είμαι φίλος σου από σήμερα το μεσημέρι. Η φιλία, κύριε δικαστή, μοιάζει με το φαγητό. Είναι καλύτερο όταν είναι ζεστό.

Σελ. 214 : Οι λέξεις σου κρύβουν θυμό, ενοχή και οργή...
Τρεμοπαίζει η συναίσθηση της μοίρας, της ενοχής, της εξιλέωσης.. ο φόβος είναι το ορεκτικό της επιβίωσης

Σελ. 218 : Η ψυχρή οργή, αυτή που δεν ψάχνει αιτίες και δικαιολογίες. Εκτελεί διότι ο φόνος είναι το δικό της δροσιστικό ποτήρι στην κόλαση.... Θυμάμαι τον γέρο μου να λέει πως η απόλυτη Δύναμη είναι η συγχώρεση. Γιατί ανακυκλώνει τις τύψεις, γιατί διαιωνίζει την δική σου αυτοτιμωρησία, τη συντριβή.

Σελ. 219 : ... Αυτοί είναι τα κάρβουνα στο καζάνι της προόδου....Τα πορτοφόλια τους είναι χρήσιμα.

Σελ. 222 : Για βοήθεια σκαλώνω στα ψηφία της μνήμης. Εμείς οι Έλληνες έχουμε πολλούς χρόνους για το παρελθόν, άλλους τόσους για το μέλλον και ο ενεστώτας στέκεται φτωχός συγγενής τους, αβέβαια τρομαγμένος στο δανεικό επαρχιώτικο κοστούμι του.

Σελ. 228 : Ανεύθυνα αμελής πιστός όχι σε μακροπρόθεσμα όνειρα αλλά στην καταφυγή από την πραγματικότητα, μακριά από την ξινή μυρωδιά της μιζέριας.

Σελ. 232 : Στο Lower East Side (φτωχογειτονιά λευκών του Manhattan) το πρώτο και το τελευταίο μάθημα είναι να μην πιστεύεις ό,τι φαίνεται, να μην καταπίνεις αμάσητο φαί σου ακόμη και αν ψοφάς στην πείνα και το ότι όλοι, μα όλοι είμαστε καθάρματα. Το μάθαμε από τους γονείς μας και το μάθαμε για να ξεφύγουμε από τους γονείς μας.

Σελ. 245 : Ξόρκι ελπίδας, στιγμιαία ανακούφιση από τη διαφυγή και μαζί τον τρόμο που έρχεται για το τι σε περιμένει από δω και μετά.

Σελ. 248 : Η πιο προσγειωμένη στα ναι της ζωής, η πιο ανθεκτική στα όχι των ανθρώπων. (Helen)

Σελ 250 : Η μάνα μου ήταν ίσως ο μοναδικός άνθρωπος που από μία ήττα μπορεί να γεννήσει μία ευκαιρία νίκης. Ήταν τελικά εκατό τοις εκατό Αμερικάνα.

Σελ 251 : Ο σεβασμός είναι ένας έξυπνος τρόπος των νέων να κρατούν τους μεγαλύτερους σε απόσταση από τις επιλογές τους.

Σελ. 253 Σε αυτή την μετακύλιση προς τον πολυθεϊσμό, οι εικόνες των αγίων έχουν αντί για θριαμβικότητα μια θλιμμένη έκπληξη από αυτά που ακούν μια αμφισβήτηση της ικανότητας για μεσιτεία, μια κατασταλαγμένη απογοήτευση του ρόλου. Δείχνουν τόσο ανθρώπινοι και τόσο λίγο θεϊκοί Ποσο θαυμάζω την αγιογραφία της Ανατολής. Εχει μια δημοκρατικότητα στην πτώση.

Σελ. 254 : είναι και μερικοί **που τοξεύονται** από τον τροπο που έχει μια γυναίκα να διώχνει από πάνω της τα προβλήματα ή την ικανότητα της στο εφήμερο ψεύδος.

Σελ. 266 : Η σιωπή μας ξαναπιάνει αιχμαλώτους .... Η ψευδαίσθηση της ευτυχίας θολώνει την κρίση και θυσιάζει τον εαυτό στον βωμό μιάς κάλπικης επιθυμίας.

Σελ. 268 : Αγάπη επικίνδυνη λέξη. Κουβαλάει χρέος. .... Δεν υπάρχει οργή πιο φοβερή και αθεράπευτη από αυτήν που γεννιέται σε ανθρώπους που είχαν αγαπηθεί (Μήδεια του Ευρυπίδη)

Σελ. 274 : Φοβάμαι περισσότερο τις σιωπές και τις ενοχές μου.... Πουλώ την πιο λυπημένη μου μεταμέλεια. Οι ενοχές ίνι ένα τεράστιο σκουλήκι με μεγάλο στόμα. Από μικρός μένω σιωπηλός μήπως γίνω αόρατος, μήπως εν κάνω ή πω κάτι λάθος. Ζωγραφίζω.... Η ενοχή είναι αχόρταγη. Διάολος με ανθρώπινη μορφή, τις πιο πολλές φορές γυναίκας. Και αν τον σκοτώσεις, ύστερα από λίγο καιρό ξανάρχεται. Και γίνεσαι εσύ περαστικός από τη δική σου ιστορία. Η σιωπή βγάζει έναν θόρυβο που μου τρελαίνει τα αυτιά.... Η ενοχή είναι μία ανδρική εφεύρεση για να δικαιολογείτε τις επόμενες βλακείες σας ή την καταπατημένη εξουσία σας. Και η σιωπή είναι μόνο φτώχεια, ο θόρυβος και ο καθρέπτης του φτωχού.

Δεν ήταν αρκετά δυνατός, ούτε αρκετά αδύναμος. 'Ηθελα να διαλέξει κάτι και να γίνει αρκετός.

Σελ. 277 : φοβόμουν την βίαιη επαναφορά στη μίζερη πραγματικότητα της εκμηδενισμένης του υποταγής απέναντι σε όλα.... Πάλευε μήπως βρει καμιάν ανάσα παραδείσου έξω (δύσκολο) ή μέσα στο σπίτι (ακόμη πιο δύσκολο. Εκείνη μάζεψε κουράγιο για την άλλη ζωή στεγνώνοντας σε τούτη την ψυχή της. .... Τους έβλεπα. 'Ηθελαν όλοι να αποδράσουν από εκείνο το διαμέρισμα 'Όμως, αναρωτιέμαι όταν αισθάνομαι έξυπνος ή μεθυσμένος, πώς είναι δυνατόν να ξεφύγεις από τα όρια όταν τα έχεις βάλει ο ίδιος ; Πώς ακυρώνεις τον εδών και τόσα χρόνια χτισμένο εαυτό όταν φοβάσαι το νέο σου κατασκεύασμα ; Και αν υπάρχει κάποιο σημάδι βοήθειας, μόνο ο έρωτας μπορεί να το προσφέρει. Αλλά ο έρωτας είναι θόρυβος που γίνεται ψίθυρος γιατί τον πνίγει η σιωπή. Έρωτας εναντίον σιωπής σημειώσατε δύο. 'Όχι θρίαμβος, ούτε καν ανακωχή. Σημειώσατε συνθηκολόγηση.

Σελ. 286 – Ατις ύβρις, νέμεσις.... 'Ηθελε να τον βλέπει να χάνει τα πάντα. Γιατί η επιστροφή δεν είναι ποτέ σωτηρία και η συγχώρεση δεν είναι ποτέ συμπόνοια.

Σελ. 296 - Ειμαρμένη

Σελ. 304 : γυρίσαμε αργά, σπέρνοντας στο οργωμένο χωράφι του χαμένου χρόνου.

Σελ. 310 : Δείχνουν επικίνδυνοι γιατί μοιάζουν φριχτά μέτριοι.

Σελ 315 : Χαμόγελο υποσχετικής λαγνείας... Όσο πιο μεγάλο είναι το ψέμα, τόσο περισσότερες οι πιθανότητες είναι να το καταπιεί ο κόσμος.

Σελ. 319 : Νομίζεις πως πόλεμο κάνουν μόνο τα αγοράκια με τα τουφέκια ; Πάνε στο Harlem, στο Bronx, στο Deep South... Φτώχεια, υποταγή, κακομοιριά και μίσος. Και επειδή φοβούνται να μισήσουν αυτούς που πρέπει, μισούν τον διπλανό τους..... Γιατί η ελευθερία που όλοι ψάχνετε είναι η ικανότητα του ανθρώπου να επιλέγει ο ίδιος τη σκλαβιά του.

Σελ. 329 : Το κρεβάτι με το μπλε πάπλωμα,στίβος μάχης εραστών. Οι μπλε λάμπες σε χειμερία νάρκη.

Σελ. 345 : Η παραίτηση στα μάτια από την ελπίδα της διαφυγής της λύτρωσης,

Σε. 351 : ξεφλουδίζει αργά την έπαρση του άλλου.

Σελ. 360 : Πόσο δυσκολεύομαι στην επιτυχημένη αναχαίτιση στην κτητικότητα των αρσενικών.

Σελ. 382 : Θα πουλήσω το σκάρτο μου εμπόρευμα σε καινούργιους ιθαγενείς.

Σελ. 390 : Όλοι τους κομπάρσοι της τύχης.